

jong stierven op de oudste dochter na, Marie, die 22 Sept. 1656 geboren is. Twaalf jaar is hij met dezen vrouw in den echt verbonden geweest, toen deze hem door den dood ontviel. Vijf jaar later huwde hij opnieuw, thans met Cornelia Swalmius. Uit dit huwelijk werd één kind geboren dat spoedig stierf. Den 26sten Maart 1660 werd hij aangesteld tot Kamerbewaarder der Kamer van Heeren Schepenen van Delft. Deze betrekking verschafte hem veel vrijen tijd en zodoende kon hij zich nu met hart en ziel aan zijn lievelingstudie wijden.

Zijn eerste werk heeft wel bestaan in het verbeteren der microscoop. Zijn grooten naam heeft hij zich dan ook meest verworven door de ontdekkingen met zijn zelfvervaardigde microscopen gedaan. Met deze microscoop is hij in staat gesteld, diertjes te ontdekken en nader te bestudeeren, wiens bestaan men vroeger zelfs niet vermoedde. Hij ontdekte hiermede diertjes in het water van een regenton, die tienduizend maal kleiner waren dan de door Swammerdam ontdekte watervlooien. Deze diertjes werden later afgietseldiertjes of infusoriën (infuus = afgietsel) genoemd. Hij begreep echter niet hoe deze diertjes zich in een afgedekten ton niet bevonden en in één die aan de open lucht was blootgesteld wel. Men wist toen n.l. nog niet dat deze diertjes zich konden inkapselen en zodoende door den wind verspreid worden. Ook de zoetwaterpolippen werden door Leeuwenhoek voor het eerst gezien. Een aardig stukje over deze ontdekking schreef wijlen E. Heimans in het bekende boekje „In sloot en Plas”. De bacteriën werden ook door dezen grooten onderzoeker ontdekt. Leeuwenhoek verrijkte verder de wetenschap nog met verscheidene nieuwigheden, waarvan nog genoemd kunnen worden, de ontdekking van de bloedlichaampjes, de dwarsstreping der spiervezels, de jaarringen bij boomen en het ontstaan der Galappeltjes.

De brieven waarin hij zijn ontdekkingen en waarnemingen beschreef, stuurde hij aan de Royal Society te Londen, waarvan hem in 1690 het lidmaatschap werd aangeboden. Ook 26 microscopen werden door hem, aan deze Society gezonden. Enkele van deze microscopen schuilen er misschien nog in een verborgen hoekje van het Britsch Museum. Zestien jaar na den dood van Leeuwenhoek werd door zijn dochter in de Oude Kerk te Delft, waar hij den 31sten Augustus 1723 begraven was, een grafmonument opgericht.

Nat. Hist. vereen. „Antonie van Leeuwenhoek”.

Broeden van de Houtsnip. — Misschien interesseert het u te vernemen, dat in een mij toebehoorend bosch, gelegen onder Brummen in Gelderland een houtsnip heeft gebroed. Mijn jachtopziener ontmoette den vogel met de jongen, die nog klein waren een paar dagen geleden in een slecht stuk haver, midden in het bosch gelegen. Het blijkt mij, dat de vogels er verleden jaar ook gebroed hebben; wat er toen van de jongen is terecht gekomen, weet ik niet. Opmerkelijk is het, dat in den trektijd op de drijfjachten in dat bosch altijd meer houtsnippen worden gevonden dan in de omliggende bosschen.

Worth-Rheden.

Mr. J. G. WURFBAIN.

De Gifmengers. — 'n Proef met jonge merels. 'n Nest met jongen, die op 't punt van uitvliegen waren, zette ik in 'n kooi in den tuin. De kleintjes maakten 't bijzonder goed ze waren springlevend en onverzadigbaar. 't Was echt jolig volkje! En nu! twee dagen later, bij m'n eerste morgenbezoek, vind 'k ze alle vijf dood . . .

Booze tongen fluisteren, dat de oude merel ze vergiftigd heeft! Is dat vuige laster, of misschien droeve werkelijkheid?

Maastricht, 2 Juli 1923.

A. F. BEEK.

Het verhaaltje, dat de oude dieren hun jongen zouden vergiftigen, om ze te bevrijden van den smaad der gevangenschap, wordt over de heele wereld verteld, en ik schaam mij te moeten erkennen, dat zelfs Thompson Seton er aan heeft mee gedaan. Kindermoord onder deze omstandigheden veronderstelt een ontwikkeling van verstand en gemoedsleven, die we bij geen enkel dier kunnen verwachten. Zoek altijd eerst naar „nuchtere” verklaringen. Deze jonge merels kunnen verkleumd zijn. Ook is het mogelijk, dat de ouden ze onder de nieuwe omstandigheden niet dikwijls genoeg hebben kunnen voeden, want dat

gaat normaal wel eens om de vijf minuten. En wie hield het nest schoon; dat gebeurt doorgaans bij elk onderbezoek. Er zijn nog wel meer dergelijke gewone nadeelige gevolgen te bedenken van de ongewenschte verhuizing. Dit alles bedenke men, voordat men de jongen uit hun gewone omgeving brengt. 't Zijn maar dieren.

JAC. P. TH.

De veelzijdige Spreeuw. — In Mei j.l. toen men aan alle kanten jongens met netjes bezig zag om kleine vischjes te vangen, zag ik aan den wolkant van het Z. B. Spaarne een spreeuw, die een korte vlucht boven het water maakte, even fladderde en toen een vischje uit het water mee terug bracht naar den kant, waar zij het na eenig tobben naar binnen slikte.

Hierdoor opmerkzaam geworden, zag ik daarna nog vier spreeuwen hetzelfde doen. Een spreeuw verwerkte achtereenvolgens vijf vischjes. Ik had deze navolging van meeuwen reeds wel van kraaien waargenomen, maar van spreeuwen nog nooit.

Utrecht, September 1923.

J. C. RIJN.

Onderling hulpbetoon. — Dat er tusschen de vogels van diverse pluimage zoo iets als bondgenootschap bestaat heb ik onlangs waar kunnen nemen.

Ik woon in het boerenland, polders met de beroemde kroos-slootjes, weiland, hooiland met (gelukkig!) nog weinig bouwland; de duinen zijn net ver genoeg om bij een N.-W. wind geen last van stuifzand te hebben en dicht bij genoeg om het wonderschoone van onze Noord-Hollandsche duinen tusschen Schoorl en Castricum te genieten. Als ik ten slotte nog memoreer, dat de uitloopers van het Bergensche bosch in mijn tuin staan en dat ik geen vijf minuten behoef te loopen om midden in hoog hout te komen, dan kunt gij U allicht voorstellen, dat er bij ons in de buurt geen gebrek is aan vogels en dat ik de diverse pluimages met het genoegelijke vogelboek van Wigman nog bij lange na niet heb leeren onderscheiden.

Water en duinen, we hebben er dus 'n overvloed van de strand- en van de polderbevolking, Kieviet (deze gekuifde vrind heet bij ons Kieft) de bekende steltloopers, ook de Grutto, zitten zoo goed als Klein Jan, spreeuw, roodborst, mees, merel of lijster, op mijn damhek en ploeteren en scharrelen aan den slootkant gezellig door elkaar.

Dat deze trouwe en vaste bezoekers de omgeving als hun privé eigendom, eigen vischen jachtterrein! beschouwen en er voor zwerfende vrijbuiters wel degelijk een bordje staat met Verboden Toegang Art. B. W. 461 heb ik vorige week kunnen aanschouwen.

Twee kievitten op mijn damhek hadden 't klaarblijkelijk druk over den stijven wind, die hun slootje deed rimpelen, toen klapwiekend de befaamde vischroover, de reiger, in het polderland eens 'n kijkje kwam nemen. De sloot scheen hem aanlokkelijk toe, ten minste hij stapte parmantig 't grasland over en bestudeerde aandachtig het rimpelend water. Daar zal wel 'n blikje zitten en natuurlijk de noodige kikkers! maar de nieuwsgierigheid bekwam langbeen ditmaal al heel slecht. Eerst scheen het of de twee kievitten hem zijn gang lieten gaan, maar plotseling waren ze van het damhek verdwenen en dribbelden om den indringer heen. Toen deze net van plan, was zijn kans te wagen, waren ze er achter! 't Was een vrijbouter, die hier niet thuis hoorde. De eene kievit besprak het geval met zijn kameraad en wist onmiddellijk de oplossing; Alarm blazen en hulproepen. Accoord, zal wel de kameraad gedacht hebben, want plots zette hij er 'n vaart achter, 't land over naar de hoofdwacht: de duinen! en jawel, 't duurde geen drie minuten, daar kwamen de hulproepen, kievitten, gruttos en de rest. Vlak bij mijn damhek was de verzamelplaats, er werd even beraadslaagd, gauw 'n commandant gekozen en daar begon de aanval!

De troep scheidde zich in drie groepen, kievitten, gruttos, wulpen, plevieren broederlijk door elkaar en onder een oorverdoovend gekrijsch, gepiep en gefluit begon de eerste stormaanval. De soldaten cirkelden links en rechts om den vrijbouter heen, doken onder zijn snavel door, scheerden met 'n vaart langs en om hem heen, de kring verwijdde zich om even onmiddellijk in duizelende vaart zich nauwer en nauwer om den reiger te sluiten. In den aanvang trok de reiger blijkbaar zich het geval niet aan, maar ten slotte werd het hem toch te benauwd en stapte hij bedachtzaam 'n eindje van den slootkant af en 't weiland op. De meezen, met de straatjongens van de vogelwereld, de musschen, kwamen kijken, wat er aan de hand was, 'n paar boerenzwaluwen scheerden 'n tourtje mee, zelfs Klein Jan scheen de geschiedenis te interesseeren, hij kwam ten minste van onder het